VERKSAMHETSRAPPORT

Skånes vindkraftsakademi

2020-2021

Skånes
vindkraftsakademi

VERKSAMHETSRAPPORT 2020-2021

Skånes vindkraftsakademi

Skånes vindkraftsakademi är en ideell förening och en medlemsorganisation.

- Vi verkar för att öka utbytet av kunskap och erfarenhet om vindkraft mellan olika aktörer.
- Vi strävar efter att utbytet sker på ett balanserat och inkluderande sätt, med högt i tak.
- På vår arena ska tekniska, ekonomiska, miljö- och perceptionsmässiga aspekter om vindkraft kanaliseras, och tillsammans med alla intresserade samtalar, diskuterar och funderar vi kring vindkraft.

Man kan kort och gott säga att Skånes vindkraftsakademi är en plattform där det rationella samtalet om vindkraft kan föras. I det samtalet är alla välkomna.

Organisation

Föreningen bildades år 2009 av Malmö stad, Malmö högskola, SLU Alnarp, Mellanrum AB och Energikontoret Skåne. Bland medlemmarna finns privata företag, kommunala förvaltningar och andra offentliga organisationer, ideella föreningar och privatpersoner. Föreningen har under verksamhetsåret haft 23 medlemmar, vilket är en minskning med sex medlemmar från året innan. Rosa Özgen Sundin, f.d. Energikontoret Skåne var verksamhetsledare verksamhetsårets fem första månader. Från 1 februari 2021 så har Skånes vindkraftsakademi återigen anlitat Jakob Economou som tillförordnad verksamhetsledare. Jakob sköter kansliet från bolaget Kadevind AB med kontor i Eslöv och arbetar deltid, 20 % i föreningen och är även parallellt verksamhetsledare för Svensk Vindkraftförening. Förhoppningen är att Skånes vindkraftsakademis kansli igen ska hamna i en projektverksamhet.

Styrelsen

Ordförande
Sandra Johanne Selander, Länsstyrelsen Skåne
Kassör
Anna Evander, AFRY (f.d. Energikontoret Skåne)
Ledamöter
Karl Magnus Adielsson, Region Skåne
Anders Elmqvist, Serviceförv. Malmö stad
Fredrik Andrén-Sandberg, Vestas (f.d. RWE Renewables)
Kent Lundgren, privatperson

Vice ordförande
Eva Sjögren, ENERCON
Sekreterare
Ole Øystein Bakke, ReNuTec Solutions
Suppleanter
Marcus Larsson, Vetsas (fd. Energikontoret Skåne)
Håkan Wallin, BayWa r.e. Scandinavia

Övriga förtroendeposter

Revisorer
Christian Röder, privatperson
Olof Blomqvist, privatperson

Valberedning
Anna Tibbelin (Sammankallande), Jon Andersson, Ulf Jobacker

Långsiktiga mål

Tre mål visar våra fokusområden

1. Höja kunskapen i de skånska kommunerna, inklusive medborgarna, om vindkraft i Skåne.
2. Samla olika typer av intressenter i föreningen för att stimulera en rationell vindkraftsdebatt i Skåne och därmed skapa en kunskaps- och erfarenhetsrik organisation.
3. Förenkla dialogen mellan medborgare, företag och kommun/länsstyrelse.

Sammanfattning

Skånes vindkraftsakademi har haft 23 medlemmar under verksamhetsåret, vilket är en minskning jämfört med föregående verksamhetsår. Under verksamhetsåret har ett projekt avslutats och nya har sökts från olika projektverksamheter som kan vara möjliga hemvister för kansliet framöver. COVID-19-pandemin samt turbulens på Energikontoret Skåne har inneburit att verksamheten huvudsakligen inneburit webbinarier, framförallt under andra halvan av verksamhetsåret. Skånes vindkraftspris har haft uppehåll. Fokus har av förklarliga skäl flyttats över till den digitala verksamheten och föreningen har även fått en ny hemsida. Föreningen har granskat förutsättningarna för finansiering av föreningens verksamhet bl.a. genom verksamhetsbidrag samt strukturen för medlemsavgifter där numera även ett förmånligt guldmedlemskap erbjuds.

- 23 medlemmar (-6)
- Sju styrelsemöten samt årsmöte
- Två avslutade projekt;*Repowering – potential och dialog (Energimyndigheten) och Effektläget i Skånes kommuner (Region Skåne)*
- Nio webbinarier och workshops med mellan 30 och 60 deltagare per gång. De har spelats in och nått väldigt många fler i efterhand.
- Ny hemsida; skanesvindkraftsakademi.se
- Nio medlemsbrev

Vindkraftsutbyggnaden i Sverige

Vindkraften fortsätter byggas ut i Sverige, producerar nu runt 30 TWh men redan under 2023 väntas den stå för en större del av energiförsörjningen än vad kärnkraften gör. Teknikutvecklingen har gått fort och vindkraft byggs nu på rent marknadsmässiga grunder. På senare tid ser vi även lite av ett trendbrott att moderna vindkraftsparker även byggs i södra Sverige där elpriset generellt varit lite högre än i norra Sverige.

Naturvårdsverkets och Energimyndigheten har utarbetat en strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad vilken anger ett totalt nationellt utbyggnadsbehov av vindkraft till 2040-talet på 100 TWh, varav 80 TWh på land.

Enligt Energimyndigheten behövs cirka 4 000 vindkraftverk à 6 MW för att producera 90 TWh år 2040. 4 000 vindkraftverk kan låta mycket – men i Danmark, som har 10 procent av Sveriges yta, finns idag cirka 6 000 vindkraftverk. Ytanspråket för 4 000 vindkraftverk à 6 MW är knappt 1 % av Sveriges yta.

Sveriges elförbrukning är ungefär 140 TWh på ett år, men med elektrifiering i industrin och transportsektorn förväntas den fördubblas till 2045. De senaste åren har nettoexporten varit mellan 10 - 30 TWh.

Inte byggts så mycket i Skåne på senare tid

Av olika anledningar så har det inte byggts så mycket vindkraft på senare tid i Skåne. Det finns inget vindkraftverk än så länge med högre totalhöjd än 150 m, men det kan bli ändring på det snart. Just nu ansöks det exempelvis om tolv vindkraftverk på Nävlingeåsen i Hässleholm på max 230 m totalhöjd. Tekniska verken vill bygga två vindkraftverk i Tomelilla med max 230 m totalhöjd och Malmö stad ansöker om två med max 210 m. Parallellt sker repowering, där bl.a. två äldre vindkraftverk i Skurups kommun ersätts med tre begagnade. Ett projekt i Lomma med tre verk och ett projekt i Trelleborg med tre verk har stoppats av Länsstyrelsen Skåne pga. brukningsvärd jordbruksmark - förmodligen är inte sista ordet sagt där än. En del processer är igång i högre instans.

Störst produktion planeras till havs

Inom en snar framtid ser det ut att bli lönsamt för havsbaserad vindkraft även i Sverige och det pågår planering, utredningar och samråd för fullt. Sedan 2008 så har vi Vattenfalls Lillgrund vindkraftpark med 110, 4 MW installerad effekt söder om Öresundsbron.

Två kustnära vindkraftsparker planeras; dels på Sjollen utanför Malmö där Eolus Vind planerar 20 vindkraftverk, c:a 300 MW, med anslutning i Barsebäck där Uniper planerar vätgasproduktion, dels Kustvind AB som planerar 25-33 vindkraftverk, 500 MW, utanför sydkusten.

Utanför territorialgränsen i ekonomisk zon planerar Vattenfall på svenska Kriegers Flak, 30 km söder om Trelleborg, c:a 40 vindkraftverk, runt 600 MW. De har erhållit ett Natura 2000-tillstånd och planerar för installation 2027-2028. Vattenfall har under 2021 byggt klart danska Kriegers Flak som för tillfället är Danmarks största havsbaserade vindkraftpark med 72 vindkraftverk, 605 MW. Längre österut, 22 km söder om sydkusten, planerar Skåne Offshore Windfarm AB, ett dotterbolag till Ørsted, Skåne Havsvindpark. Planeras för 55-125 vindkraftverk med en installerad effekt upp till 1500 MW. I samma område har nu även OX2 gått in och planerar för Triton; 68-129 vindkraftverk.

Längre ut, mellan Sverige och Polen, planerar RWE Renewables en vindkraftpark med upp till 1600 MW i installerad effekt från 120 vindkraftverk. Även Utanför Hallands kust planeras stora vindkraftsparker av bl.a. Vattenfall och OX2.

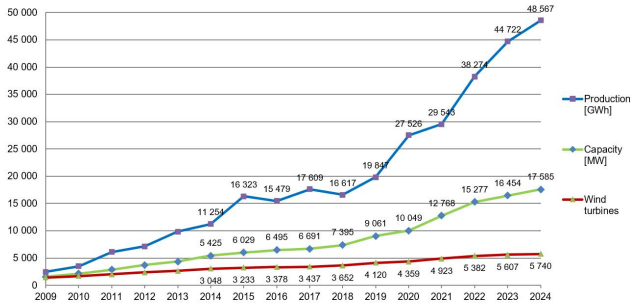

Svensk Vindenergis prognos 2021-05-11

	2010	2015	2020	2025	2030	2025 Offshore
Effekt (MW) / turbin	2,00	3,00	4,20	6,50	8,00	15,00
Kapacitetsfaktor	25%	26%	37%	40%	45%	50%
Produktion (MWh) / vkv	4 380	6 833	13 613	22 776	31 536	65 700
Totalhöjd (m)	130	150	200	240	260	250
Rotordiameter (m)	80	100	140	170	200	220
Tornhöjd (m)	90	100	130	155	160	140
Svepyta (m2)	5 024	7 850	15 386	22 687	31 400	37 994
Antal för 90 TWh 2040	20 548	13 172	6 611	3 952	2 854	1 370

Moderna vindkraftverk producerar väldigt mycket mer än gamla, men de blir också allt större.

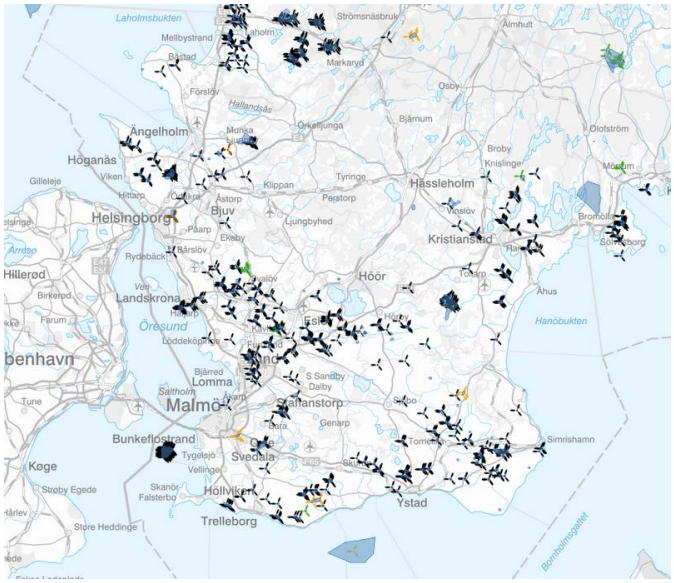

På vindlov.se kan man se vindkraft i drift i svart, beviljade verk i grönt och verk i gult är i prövning.

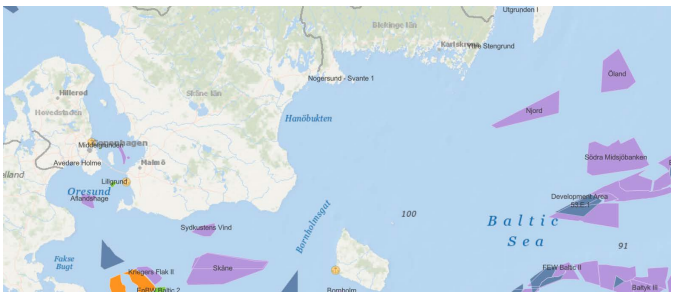

På 4coffshore.com/offshorewind/ kan man se alla vindkraftsparker till havs globalt som planeras och är i drift.

Genomförda aktiviteter

Verksamhetsåret löper från den 1/9-31/8. Detta är exempel på vad vi har arbetat med under detta verksamhetsår:

Webinarier, medlemsträffar och workshops

- ✓ *Nytt krut för mer kraft.* Webinar om repowering i samband med årsmötet, 28 oktober 2020. Föreläsare: **Klas Lomberg** och **Marlene Krolovitsch**, Eurowind Energy AB och **Mats Ivarsson**, Vestas. (16 deltagare)

- ✓ Webinar och workshop för att främja repowering i Lunds kommun, 15 januari 2021, Arrangerat tillsammans med Lunds kommun. Föreläsare: **Jakob Economou**, Kadevind AB/Skånes vindkraftsakademi. (c:a 30 deltagare)

- ✓ *Ideation om forskning och innovation inom vindkraft.* Workshop tillsammans med Lunds universitet för att få till nya projektansökningar. 6 april 2021. (c:a 35 deltagare)

- ✓ *Kommunens roll i energiomställningen.* Webinar 8 april 2021. Föreläsare: **David Newell**, Energimyndigheten, **Lena Odeberg**, Naturvårdsverket, **Mia Bodin**, Bodecker Partners och **Eva Sjögren**, ENERCON/Skånes vindkraftsakademi. (c:a 40 deltagare)

- ✓ *Vindkraft till havs och miljöpåverkan?* Första i webinarserien*Havsbaserad vindkraft på sydkusten - vem vinner och vad försvinner?* Webinar tillsammans med Energivision Syd, 26 maj 2021. Föreläsare: **Jan Schmidtbauer Crona**, Havs- och Vattenmyndigheten, **Johnny Ståhlberg** och **Gabriella Hammarskjöld**, Vattenfall. (c:a 60 deltagare)

- ✓ *Repowering - generationsskifte i vindkraften.* Webinar tillsammans med Svensk Vindkraftförening, 7 juni 2021. Föreläsare: **Tomas Hallberg**, Svensk Vindenergi, **Niccola Eklund Zinai** och **Anders Bertholdsson**, Länsstyrelsen Skåne samt **Andreas Wickman**, Wickman Wind (c:a 55 deltagare)

- ✓ *Vindkraft till havs och näringslivets möjligheter.* Andra i webinarserien*Havsbaserad vindkraft på sydkusten - vem vinner och vad försvinner?* Webinar tillsammans med Energivision Syd, 9 juni 2021. Föreläsare: **Torgny Nilsson**, Trelleborgs hamn och **Magnus Jiborn**, Kustvind AB (c:a 35 deltagare)

- ✓ *Elsystem, elpris och havsbaserad vindkraft.* Tredje i webinarserien*Havsbaserad vindkraft på sydkusten - vem vinner och vad försvinner?* Webinar tillsammans med Energivision Syd, 26 augusti 2021. Föreläsare: **Ola Solér**, Region Skåne och **Johanna Eklund**, Ørsted (c:a 40 deltagare)

- ✓ *Vindbruk och jordbruk i konflikt?* Webinar 31 augusti 2021. Föreläsare: **Eva Sjögren**, ENERCON och **Hans-Anders Odh**, Advokatbyrån Gulliksson (c:a 20 deltagare)

Avslutade projekt

- ✓ Två avslutade projekt; *Repowering – potential och dialog* (Energimyndigheten) och *Effektläget i Skånes kommuner* (Region Skåne)

Projektansökningar

- ✓ Vi har hjälpt olika organisationer med projektansökningar i hopp om att vara en part i kommande projekt men har inte i nuläget kunnat ta projektledarskapet som vi gjort tidigare när kansliet var på Energikontoret Skåne. Projekten handlar antingen om repowering eller havsbaserad vindkraft.

Vindkraft i media

- ✓ Mediabevakning har löpande presenterats i våra nyhetsbrev.

- ✓ Det har refererats till vår repoweringbroschyr i tidningen Svensk Vindkraft och till olika rapporter om havsbaserad vindkraft i artiklar i Trelleborgs Allehanda.

Styrelsemöten

- ✓ Sju möten under verksamhetsåret samt årsmöte.

Medlemsutskick

- ✓ Nio medlemsbrev med inbjudningar, omvärldsbevakning, intervjuer, tips m.m.

Politisk påverkan

- ✓ Vi är aktiva med bl.a. skrivelse och input under möten i den s.k. Effektkommissionen som leds av Region Skåne.

Highlights från verksamhetsåret...

Ny hemsida!

Tidig sommar 2021 lanserades den nya hemsidan https://skanesvindkraftsakademi.se/ Den är betydligt mer färgglad, lättnavigerad och uppdaterad jämfört med den tidigare. Vi tog in många offerter och det blev Berge som gjorde jobbet.

Föreläsare och ämnen

Pga. Covid19-pandemin så har det skett en påskyndad digitalisering i samhället och Vindkraftsakademins verksamhet har också främst varit webbinarier. Därigenom har vi nått ännu fler än vad vi gjort tidigare. Dessutom kunnat spela in för intresserade att se i efterhand på hemsidan. Webbinarierna har behandlat aktuella teman såsom generationsskifte i vindkraften, kommunernas roll i energiomställningen, vindkraft på dyrbar jordbruksmark samt olika teman kring en vindkraftsutbyggnad till havs. Webbinarierna har väckt intresse med talare från exempelvis myndigheter som Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne, företag som Ørsted, Bodecker Partners, Vattenfall och Enercon. Tillsammans med Energivision Syd har vi arrangerat tre webbinarier om havsbaserad vindkrafts miljöpåverkan, positiva effekter för näringsliv samt om utbyggnadens roll i elsystemet och påverkan på elpris framöver.

Vindkraftsakademin i media - några exempel

Ordförande Sandra Johanne Selander intervjuades i SVT 8 december 2020; *Länsstyrelsen: "Stor potential för mer vindkraft i Skåne".*

"Skåne är ett platt, öppet och blåsigt kustlän. Med andra ord finns här ovanligt bra förutsättningar för vindkraft. Men Skåne skulle kunna ha mycket mer vindkraft.
– Skåne är det län som har bäst förutsättningar på många sätt när det gäller vindkraftsproduktion, säger Sandra Johanne Selander, klimat- och energistrateg på Länsstyrelsen Skåne."

Anders Elmqvist i styrelsen och projektledare för förnybar energi i Malmö stad intervjuades i Sydsvenskan 31 mars 2021 i artikeln *Här vill Malmö stad bygga vindkraftverk.*

"För Anders Elmqvist, projektledare, skulle vindkraftverken ge ett viktigt tillskott av lokalproducerad och förnybar el.
– Med tanke på risken för lokal effektbrist är det inte fel med påfyllning i Malmö och Skåne, säger
han.
...
Anders Elmqvist hoppas att de närboende ska välkomna vindkraftverken men han är öppen för att det kan komma kritik. Samtidigt konstaterar han att storstaden Malmö redan är fylld av trafik, byggnation, industrier och annat som syns och hörs och påverkar miljön och som stadsbor ändå väljer att leva med.
– Lyckas vi inte ställa om till hållbar energi går vi obevekligen mot klimatförändringar som ger helt andra livsbetingelser."

Verksamhetsledaren har också intervjuats i artiklar under våren samt det har refererats till våra rapporter i Trelleborgs Allehanda, exempelvis "Havsbaserad vindkraft och påverkan på den biologiska miljön".

"Vilken betydelse har de 2,3–2,8 TWh som Kriegers flak ska bidra med för det skånska elsystemet?
– Det viktigaste är att nätinfrastrukturen fortsätter moderniseras och stärkas. Där har du problemet. Den är från 1950-talet. Om elanvändningen ökar kommer vi behöva modernisera ännu mer. Kriegers flak är ingen enskild lösning. Men det är väldigt bra att vi får stabil elproduktion nära konsumtionen, säger Jakob Economou, tillförordnad verksamhetsledare på intresseföreningen Skånes vindkraftsakademi.
..

Jakob Economou på Skånes vindkraftsakademi menar att den stora vindkraftsutbyggnaden i norra Sverige gett billig, grön el som i sin tur gett stora satsningar på industrin och många nya jobb där.
– Och jag hoppas vindkraften kan ge samma boost i södra Sverige."

Klippt ur artikeln *Kriegers flak är ingen quick fix,* Trelleborgs Allehanda 6 april 2021.

Tidningen Svensk vindkraft, nr 1 2021, hänvisade till vår rapport *Repowering - hinder och möjligheter* i artikeln *Eurowind vill byta ut svensk vindkraft.*

Aktiv roll i Effektkommissionen

Region Skåne har tagit initiativ till en effektkommission med syfte är att samla de aktörer som tillsammans kan skapa rätt förutsättningar för den elektrifiering som krävs för klimatet, hållbar tillväxt och den modernisering aktörerna vill att Sverige ska leda. Vindkraftsakademin har varit aktiva med skrivelse och i de olika arbetsgrupperna.

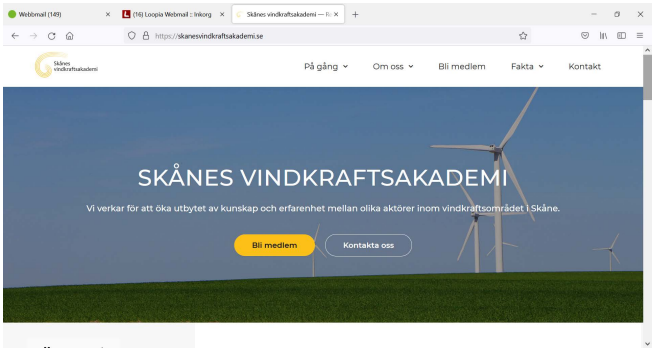

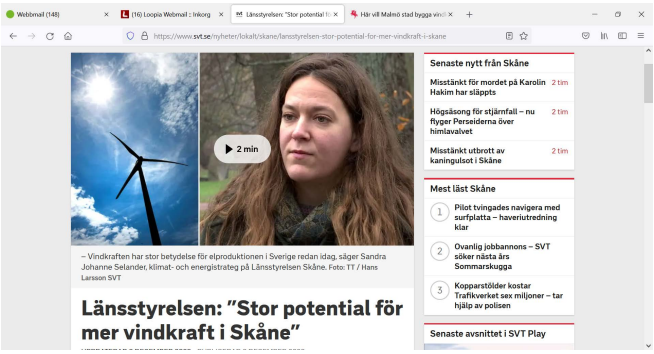

Våra medlemmar

Utöver listade medlemmar är ett flertal privatpersoner medlemmar.

SKÅNES VINDKRAFTSAKADEMI
www.vindkraftsakademin.se
Org. Nr: 802447-8946

KONTAKTA T.F. VERKSAMHETSLEDARE
Jakob Economou
kansli@skanesvindkraftsakademi.se
073-531 04 73

Skånes
vindkraftsakademi